

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Mgr. V. K.**, zast. JUDr. Vladimírem Jablonským, advokátem, se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Ca 64/2009, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Městského soudu v Praze

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze Mgr. Jaromír Sklenář a Mgr. Aleš Šabol **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Ca 64/2009.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného při rozhodování o odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 1 ze dne 19. 4. 2007, č. j. Výst 121090/2006-Hs-1/660.

Poté, co byl žalobce písemně poučen o svých procesních právech (včetně práva namítat podjatost soudců), vznesl námitku podjatosti proti soudcům Městského soudu v Praze Mgr. Jaromíru Sklenářovi a Mgr. Aleši Sobolovi. Žalobce uvedl, že žalovaná věc je fakticky totožná s věcí rozhodovanou Městským soudem v Praze pod sp. zn. 7 Ca 140/2008. Předsedovi senátu Mgr. Aleši Sobolovi vytýká, že v usnesení ze dne 29. 1. 2009, č. j. 7 Ca 140//2008 – 82, „žalobce *svévolně (bez jakéhokoliv odůvodnění) a v rozporu se skutkovým stavem věci, jenž plyne z obsahu správního a soudního spisu, pojal jako účastníka dle § 65 odst. 2 s. ř. s. a nikoliv dle odstavce 1 tohoto ustanovení, což samozřejmě má zásadní právní důsledky*“.

Dále žalobce uvádí, že ve věci sp. zn. 7 Ca 140/2008 mu byli zákonnými soudci určeni JUDr. Ladislav Hejtmánek, JUDr. Iveta Šašková a Mgr. Aleš Šabol. Bez vědomí žalobce však byl JUDr. Hejtmánek nahrazen Mgr. Jaromírem Sklenářem, přičemž ten ani nebyl členem zástupčího senátu. Žalobce tak byl odňat svému zákonnému soudci a neměl ani možnost vznést námitku podjatosti proti Mgr. Sklenářovi. Tím bylo hrubě porušeno žalobcovo základní právo na zákonného soudce a obejit institut námitky podjatosti, což samo o sobě diskvalifikuje kteréhokoli soudce z projednání věci, v níž tyto skutečnosti nastanou.

Další důvod podjatosti Mgr. Šabola pak žalobce spatřuje v tom, že ve věci sp. zn. 7 Ca 140/2008 porušil zásadu rychlosti řízení a předvídatelnosti soudních rozhodnutí, neboť o odmítnutí žaloby bylo rozhodnuto až po cca tři čtvrtě roku a až poté, co byl žalobce

vyzván k sdělení, zda souhlasí s projednáním věci bez nařízení ústního jednání, a poté, co si městský soud vyžádal předložení správních spisů a žalobci byla k replice zaslána žalobní odpověď žalovaného.

Mgr. Aleš Sabol podle názoru žalobce pochybil rovněž tím, že s ohledem na svou funkci předsedy senátu nezajistil ochranu žalobcovy práva na zákonného soudce.

K námitce podjatosti se vyjádřili soudci Mgr. Jaromír Sklenář a Mgr. Aleš Sabol. Oba shodně uvedli, že nemají poměr k věci ani k účastníkům řízení a že se nepodíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 3 téhož zákona soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšimu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezájatý vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 370/04).

Z návrhu na vyloučení soudců Městského soudu v Praze, podaného žalobcem, výslovně vyplývá, že námitku podjatosti odůvodňuje tím, že soudci Mgr. Aleš Sabol a Mgr. Jaromír Sklenář rozhodovali v jiné jeho věci, byť o ní tvrdí, že je „fakticky totožná“ s věcí nynější. Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc a podílem na předcházejícím soudním řízení bude například situace, kdy soudce působil ve věci jak u krajského soudu,

tak posléze u Nejvyššího správního soudu, popřípadě naopak, kdy jako člen senátu Nejvyššího správního soudu by věc vrátil krajskému soudu, kde by zasedal jako člen senátu, nebo jako specializovaný samosoudce, a měl by ji znovu projednávat. Taková situace však v posuzované věci nenastala a výslovně není ani namítána. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Nao 2/2003-18 (publikováno pod č. 53/2004 Sb. NSS), v němž bylo řečeno, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

Další důvody námitky podjatosti pak žalobce spatřuje v procesním postupu jmenovaných soudců (a zejména předsedy senátu Mgr. Sabola) v soudním řízení ve věci sp. zn. 7 Ca 140/2008 a v jejím rozhodnutí. Takové důvody však podle výslovné zákonné úpravy nemohou vést k vyloučení soudce (§ 8 odst. 1 *in fine* s. ř. s.). Žalobce nemůže uplatňovat vady řízení, nesprávné obsazení soudu a nezákonnost soudního rozhodnutí cestou námitky podjatosti, ale v opravném prostředku proti takovému rozhodnutí (zde v kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 1. 2009, č. j. 7 Ca 140//2008 – 82).

Se zřetelem k tomu, že o důvodech uplatňovaných žalobcem, tj. vyloučení soudců z projednávání a rozhodování této věci pro jejich rozhodování v jiné jeho věci a pro jejich procesní postup a rozhodnutí v jiné jeho věci, zákon výslovně stanoví, že nemohou vést k vyloučení soudce, neshledal Nejvyšší správní soudu návrh žalobce na vyloučení soudců z projednávání a rozhodování této věci důvodným, a rozhodl proto tak, že výše jmenovaní soudci nejsou z projednávání a rozhodování věci, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Ca 64/2009, vyloučení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. června 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu